

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เล่มที่ ๑

คำกล่าวปฐมนิเทศ
เนื่องในโอกาสเปิดการบรรยายภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔
ปีการศึกษา ๒๕๖๔
โดย
นายศักดิ์ดา ช่างรังษี
เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

*****

วันนี้ เป็นการเปิดการบรรยายเนติบัณฑิตภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ เป็นวันแรก
ในนามของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ขอต้อนรับนักศึกษาทุกคน
กระผม นายศักดิ์ดา ช่างรังษี เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
มีเรื่องที่จะแจ้งให้นักศึกษาทราบ ดังนี้

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ได้ทำการสอบข้อเขียนความรู้
ชั้นเนติบัณฑิตภาคสอง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ผลการสอบ ดังนี้

๑. กลุ่มวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง สมัครสอบจำนวน ๑๒,๓๒๓ คน
มีผู้เข้าสอบจริงจำนวน ๖,๘๙๓ คน มีผู้สอบได้จำนวน ๘๕๔ (คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓๙)

ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด ชื่อ นายธนวิทย์ น้อยไพโรจน์ จบนิติศาสตร์จาก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สอบได้ ๘๐.๕ คะแนน

๒. กลุ่มวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สมัครสอบจำนวน ๑๑,๕๓๘ คน
มีผู้เข้าสอบจริงจำนวน ๖,๓๕๙ คน มีผู้สอบได้จำนวน ๑,๙๒๐ คน (คิดเป็นร้อยละ
๓๐.๒๑)

ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด ชื่อ นางสาวพิมพ์สุรางค์ ชนินทรลีลา จบนิติศาสตร์จาก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สอบได้ ๘๘ คะแนน

การแต่งกายของนักศึกษา นักศึกษาทุกคนเมื่อมาที่สำนักอบรมฯ จะต้อง
แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย นักศึกษาชายควรผูกเนกไท นักศึกษาหญิงไม่สวมกระโปรงสั้น
หรือรัดรูป เป็นการเคารพสถาบัน เคารพครูบาอาจารย์ อีกทั้งยังเป็นสง่า ราศีแก่
นักศึกษาเองด้วย ใครที่ได้พบเห็นก็จะยกย่องชมเชย

ไม่ทุจริตในการสอบ ในการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิตนั้น หาก
นักศึกษาผู้เข้าสอบ กระทำการใด ๆ อันเป็นการทุจริตการสอบ เช่น นำวิทยุสื่อสาร

หรืออุปกรณ์โทรคมนาคม ตำรากฎหมาย เอกสารเข้าไปในห้องสอบ ซึ่งกรรมการผู้คุมสอบตรวจพบ นอกจากจะต้องถูกปรับตกแล้ว คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภายังอาจพิจารณาลงโทษห้ามสอบครั้งใดครั้งหนึ่งหรือหลายครั้ง หรือสั่งให้ลบชื่อจากทะเบียน ตามระเบียบสำนักกอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการสอบข้อเขียนความรู้ขั้นเนติบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๕ ซึ่งจะเป็นที่เสื่อมเสียแก่นักศึกษาเองอีกด้วย นักศึกษาเนติบัณฑิตทุกคนพึงทราบถึงความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณสมบัติของผู้ที่เป็นเนติบัณฑิต อย่ากระทำการใดอันเป็นการทุจริตเป็นอันขาดจะเป็นการทำลายอนาคตของตนเอง

การเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจข้อสอบ เพื่อให้การตรวจให้คะแนนเป็นไปด้วยความรอบคอบและเป็นแนวทางเดียวกับการตรวจให้คะแนนการสอบบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการอัยการ ตามระเบียบสำนักกอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการตรวจให้คะแนนการสอบข้อเขียนความรู้ขั้นเนติบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

การตรวจให้คะแนนคำตอบแต่ละข้อ ให้กรรมการผู้ตรวจซึ่งประกอบด้วยกรรมการผู้ตรวจให้คะแนนอย่างน้อยสองคน ตรวจและให้คะแนนคำตอบตามหลักเกณฑ์การตรวจและให้คะแนนที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ และให้ผู้สอบได้คะแนนตามค่าเฉลี่ยที่คำนวณจากคะแนนที่กรรมการผู้ตรวจแต่ละคนกำหนด

ในกรณีที่กรรมการผู้ตรวจให้คะแนนในข้อนั้น ๆ ต่างกันตั้งแต่สี่คะแนนขึ้นไป ให้เลขาธิการสำนักกอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา แต่งตั้งกรรมการอีก ๑ คน เพื่อเป็นผู้ตรวจและให้ถือการให้คะแนนใหม่เป็นที่สุด

การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดลำดับผู้สอบได้เป็นเนติบัณฑิต ตามระเบียบสำนักกอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการเป็นนักศึกษา การสอน การสอบไล่ วินัยและมรรยาท พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อ ๑๐ วรรคท้าย การประกาศผลสอบความรู้ขั้นเนติบัณฑิตให้เรียงลำดับตามคะแนนรวมทั้งภาคหนึ่งและภาคสองของสมัยการศึกษาเดียวกัน ลำดับต่อมาหลังจากนั้นให้เรียงตามคะแนนรวมทั้งสองภาค ซึ่งมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่สมัยที่ ๗๐ เป็นต้นไป

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรภาคสอง

ด้วยคณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาได้มีมติให้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเนติบัณฑิต ภาคสอง โดยให้รวมวิชาว่าความและการถามพยานกับวิชาการจัดทำเอกสารทางกฎหมายเข้าด้วยกัน โดยให้มีวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เป็นข้อสอบ ๑ ข้อ ซึ่งได้เริ่มในการสอบภาคสอง สมัยที่ ๗๒ ไปแล้ว โดย คณะผู้บรรยายวิชานี้ทั้งภาคปกติและภาคค่ำเป็นชุดเดียวกันจำนวน ๔ คน

สำหรับแนวทางการออกข้อสอบวิชานี้เน้นข้อสอบจะนำเนื้อหา ตามที่ปรากฏใน การเรียนการสอนมาออกข้อสอบเท่านั้น และจะทดสอบ ๓ ส่วน

ส่วนที่ ๑ ให้แปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจำนวน ๔ คำ (๔ คะแนน)

ส่วนที่ ๒ ให้แปลประโยคภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย (๔ คะแนน)

และส่วนที่ ๓ การอ่านจับใจความแล้วตอบคำถาม (๒ คะแนน) รวม ๑๐ คะแนน

การบรรยาย สำนักอบรมฯ ได้จัดให้มีการบรรยาย ภาคปกติ ตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา ๘.๐๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา ภาคค่ำ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา ๑๗.๐๐ ถึง ๑๙.๕๐ นาฬิกา และวันเสาร์เวลา ๙.๐๐ - ๑๖.๕๐ น. เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกฟังการบรรยายตามความสะดวก เนื่องจากนักศึกษาบางคนจะต้องปฏิบัติหน้าที่การงานในเวลาราชการ แต่สำหรับการบรรยายภาคค่ำ นักศึกษาต้องมาสมัครเรียนต่างหาก ส่วนตารางการบรรยายแต่ละวิชานั้นบางครั้งอาจารย์ผู้บรรยายมีภาระติดขัดหรือมีข้อขัดข้องไม่อาจมาบรรยายตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ก็อาจมีการสับเปลี่ยนบ้างบางกรณี ทั้งนี้ นักศึกษาสามารถดูได้จากป้ายติดประกาศในเว็บไซต์ของสำนักอบรมฯ หรือโทรศัพท์สอบถามพนักงานของสำนักอบรมฯ ก็ได้

สำหรับในภาคนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ยังคงมีอยู่สำนักอบรมฯ ได้จัดการบรรยาย ดังนี้

การบรรยาย

- ภาคปกติ เริ่มบรรยายเวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องบรรยาย กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา ร่วมกับการบรรยายผ่านระบบ online และสามารถรับฟังการบรรยายย้อนหลังได้

- ภาคค่ำ เริ่มบรรยายเวลา ๑๗.๐๐ - ๑๙.๕๐ นาฬิกา (ไม่มีการบรรยายที่ห้องบรรยายและไม่มีการถ่ายทอดไปยังศูนย์ถ่ายทอด) เป็นการบรรยายผ่านระบบ online และสามารถรับฟังการบรรยายย้อนหลังได้ โดยผู้เรียนจะต้องผ่านระบบการลงทะเบียนเพื่อเป็นการคัดกรอง สำหรับผู้ที่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาภาคค่ำเท่านั้น

ช่องทางการรับฟัง

ภาคปกติ (นักศึกษาและบุคคลทั่วไป)	Facebook Live ที่เพจ “บรรยายเนติบัณฑิตออนไลน์” และที่ YouTube channel “บรรยายเนติบัณฑิตออนไลน์” รับชมย้อนหลังผ่านทางเพจ “บรรยายเนติบัณฑิตออนไลน์” และที่ YouTube channel “บรรยายเนติบัณฑิตออนไลน์” และที่ http://๒๐๓.๑๕๑๔๕.๖/video_normal/

ภาคคำ (เฉพาะผู้ที่สมัครฟังคำบรรยายภาคคำ)	Facebook Group "บรรยายเนติบัณฑิตภาคคำ" และที่ http://๒๐๓.๑๕๑๘๕.๖ (จะแจ้ง Password เพื่อเข้าฟังย้อนหลังให้ทาง email ที่ได้ลงทะเบียนไว้เท่านั้น)

งดการบรรยาย

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา งดการบรรยายภาคปกติเวลา ๘.๐๐ ถึง ๑๖.๐๐ น. ภาคค่ำเวลา ๑๗.๐๐ ถึง ๑๙.๕๐ น. ในภาคสอง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. วันพุธที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ (วันวิสาขบูชา)
๒. วันพฤหัสบดีที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ (วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี)
๓. วันเสาร์ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (วันอาสาฬหบูชา)
๔. วันจันทร์ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (วันหยุดชดเชยวันอาสาฬหบูชา)
๕. วันอังคารที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (วันหยุดชดเชยวันเข้าพรรษา)
๖. วันพุธที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว)
๗. วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ (วันแม่แห่งชาติ)

เลื่อนรับสมัครทุนสงเคราะห์การศึกษาและทุนยกเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔

ตามที่เนติบัณฑิตยสภาได้จัดสรรทุนการศึกษาให้นักศึกษาของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาที่มีผลการเรียนดีและความประพฤติดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์เป็นประจำทุกปี โดยได้มอบทุนสงเคราะห์การศึกษาจำนวน ๑๐๐ ทุน ทุนละ ๑๐,๐๐๐ บาท และทุนยกเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษาจำนวน ๒๐๐ ทุน ทุนละ ๑,๕๐๐ บาท นั้น

เนื่องจากขณะนี้สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease 2019 : (COVID-19)) ระบาดใหม่ได้แพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว เพื่อป้องกันมิให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของนักศึกษา คณาจารย์และพนักงานเนติบัณฑิตยสภา จึงขอเสนอให้เลื่อนรับสมัครทุนสงเคราะห์การศึกษาและทุนยกเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔ ออกไปก่อน ส่วนจะเป็นวันใดจะแจ้งให้นักศึกษาทราบต่อไป

หากนักศึกษามีปัญหา ข้อเสนอแนะใด ๆ ก็ขอให้แจ้งเจ้าหน้าที่ของสำนักอบรมฯ ทราบ ทางสำนักอบรมจะดำเนินการให้โดยเร็ว ในทำนองนี้ขอให้นักศึกษาทุกคนได้รับประโยชน์ความรู้ทางด้านกฎหมาย เพื่อสำเร็จเป็นเนติบัณฑิตต่อไป

บทบรรณาธิการ

คำถาม ซึ่งเส้นลวดเป็นแนวรั้วแล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าเพื่อป้องกันมิให้มีคนมาลักใบพืชกระท่อม ต่อมามีคนร้ายลักลอบเข้าไปลักใบพืชกระท่อมสัมผัสแนวรั้วถูกกระแสไฟฟ้าช็อตถึงแก่ความตาย ดังนี้ เป็นความผิดฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖/๒๕๖๓

จำเลยซึ่งแนวรั้วไฟฟ้าห่างจากต้นพืชกระท่อมประมาณ ๕ เมตร ก่อนจะถึงแนวรั้วไฟฟ้าได้วางตะปุดอกไม้หงายไว้เพื่อป้องกันคนเข้ามาลักทรัพย์สินในบริเวณอาณาเขตบ้านของจำเลย แสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยมีเจตนาให้กระแสไฟฟ้าทำร้ายร่างกายคนที่มาสัมผัสแนวรั้วไฟฟ้างดงกล่าว แม้ว่าการปล่อยกระแสไฟฟ้าเข้าสู่เส้นลวดของกลางขนาดแรงดัน ๒๒๐ โวลต์ จะทำให้แรงดันกระแสไฟฟ้าในเส้นลวดของกลางลดลงเหลือแรงดันประมาณ ๑๑๐ ถึง ๑๕๐ โวลต์ หากคนไปสัมผัสเส้นลวดของกลางจะถูกกระแสไฟฟ้าช็อตแต่ไม่ถึงแก่ความตายในทันที ต้องใช้เวลานานประมาณ ๑๐ ถึง ๒๐ นาที จึงจะถึงแก่ความตาย แต่เนื่องจากก่อนเกิดเหตุมีฝนตกลงมาหนักมากทำให้พื้นดินบริเวณที่เกิดเหตุเปียกชื้นชุ่มน้ำ จึงเป็นตัวนำกระแสไฟฟ้าผ่านลงดินได้เป็นอย่างดี เป็นเหตุให้ผู้ตายทั้งสามซึ่งลักลอบเข้าไปลักใบต้นพืชกระท่อม*ที่ปลูกไว้หลังบ้านของจำเลย สัมผัสแนวรั้วที่จำเลยซึ่งกันไว้ถูกกระแสไฟฟ้าช็อตถึงแก่ความตาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นเพียงมีเจตนาทำร้ายผู้ตายทั้งสาม มิได้มีเจตนาฆ่าแต่การกระทำนั้นเป็นเหตุทำให้ผู้ตายทั้งสามถึงแก่ความตาย

จำเลยซึ่งเส้นลวดของกลางเป็นแนวรั้วล้อมบริเวณต้นพืชกระท่อมแล้วปล่อยกระแสไฟฟ้าขนาดแรงดัน ๒๒๐ โวลต์ เข้าสู่แนวรั้ว แม้ว่าการกระทำของผู้ตายทั้งสามถือว่าการประทุษร้ายอันเป็นละเมิดต่อกฎหมายและต่อทรัพย์สินของจำเลย ซึ่งจำเลยมีสิทธิที่จะป้องกันทรัพย์สินของตนได้ก็ตาม แต่พฤติการณ์ที่จำเลยปล่อยกระแสไฟฟ้าขนาดแรงดันสูงถึง ๒๒๐ โวลต์ ไปตามเส้นลวดของกลางที่ซึ่งเป็นแนวรั้วโดยไม่มีฉนวนหุ้มนั้น แม้โดยสภาพจะไม่ทำให้ผู้สัมผัสเส้นลวดที่มีกระแสไฟฟ้าอยู่ถึงแก่ความตายในทันที แต่ก็สามารถทำให้ได้รับบาดเจ็บเป็นอันตรายแก่กายหรือสาหัสได้ และหากถูกกระแสไฟฟ้าช็อตเป็นเวลานานย่อมเป็นอันตรายร้ายแรงถึงแก่ชีวิตได้อีกทั้งบริเวณหลังบ้านเกิดเหตุที่ผู้ตายทั้งสามนอนตายอยู่นั้น มีกิ่งต้นพืชกระท่อมถูกตัดลงมาบางส่วนเท่านั้น ไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินอื่นของจำเลยอยู่ในบริเวณดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้ตาย

---

* พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ ยกเลิกพืชกระท่อมจากการเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕

ทั้งสามมีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปในอาณาเขตบ้านของจำเลยเพื่อลักเอาใบพืชกระท่อมของจำเลยไปเท่านั้น ทรัพย์ที่จำเลยมีสิทธิกระทำการป้องกันเป็นเพียงต้นพืชกระท่อม ซึ่งเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เนื่องจากเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ใช่ทรัพย์ที่จำเป็นจะต้องดูแลป้องกันถึงขนาดสร้างแนวรั้วไฟฟ้ามีแรงดันสูงขนาด ๒๒๐ โวลต์ เช่นนี้ การกระทำความผิดจึงเกินสมควรแก่เหตุ หรือเกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็น หรือเกินกว่ากรณีแห่งการจำต้องกระทำเพื่อป้องกันตาม ป.อ. มาตรา ๖๙ จำเลยยังคงมีความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๐ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๖๙ ซึ่งศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

คำถาม ปลอมลายมือชื่อของเจ้าของบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อรับรองสำเนาถูกต้อง แล้วนำไปใช้เป็นความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารราชการปลอมหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๔๖๐/๒๕๖๓

จำเลยทั้งสองเพียงแต่ปลอมลายมือชื่อของผู้เสียหายที่ ๑ ลงในสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่แท้จริงของผู้เสียหายที่ ๑ (เพื่อรับรองความถูกต้อง) โดยไม่มีการเติมหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนให้แตกต่างไปจากสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนนี้แต่อย่างใด สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าวยังคงเป็นเอกสารที่แท้จริง การปลอมลายมือชื่อผู้เสียหายที่ ๑ ลงในสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนจึงเป็นเพียงการปลอมเอกสารตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔ วรรคแรก (เดิม) เท่านั้น เมื่อจำเลยทั้งสองใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เสียหายที่ ๑ ดังกล่าว จึงไม่มีความผิดฐานใช้เอกสารราชการปลอม คงมีความผิดฐานใช้เอกสารปลอม ตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๒๖๔ วรรคแรก (เดิม) ซึ่งจำเลยทั้งสองเป็นผู้ร่วมกันปลอมและใช้เอกสารปลอม จึงต้องลงโทษฐานร่วมกันใช้เอกสารปลอมแต่กระหนงดียวตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง

คำถาม เจ้าของรวมเอาทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์รวมขณะอยู่ในความครอบครองของเจ้าของรวมอีกคนหนึ่งไปเป็นของตนฝ่ายเดียวทั้งหมด เป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๕๐๒/๒๕๖๓

จำเลยกับผู้เสียหายอยู่กินกันโดยมิได้จดทะเบียนสมรส ระหว่างอยู่กินด้วยกันร่วมกันลงทุนประกอบกิจการร้านอินเทอร์เน็ตที่บ้านผู้เสียหาย ทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ระหว่างอยู่กินกันฉันสามีภริยาย่อมเป็นกรรมสิทธิ์รวม โดยแต่ละฝ่ายมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินคนละส่วนเท่า ๆ กัน

เมื่อเลิกกันต้องแบ่งกรรมสิทธิ์คนละครึ่ง การที่จำเลยกับพวกชนทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์รวมขณะอยู่ในความครอบครองของผู้เสียหายไปเป็นของตนฝ่ายเดียวทั้งหมด จึงเป็นการเอาทรัพย์ที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต จำเลยมีความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ (๗) วรรคแรก (เดิม) ประกอบมาตรา ๓๓๖ ทวิ, ๘๓

คำถาม จำเลยนำทรัพย์พิพาทมาตีใช้นี้โจทก์ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ต่อมาศาลฎีกาพิพากษาแก้เป็นผลให้หนี้ที่จำเลยต้องชำระแก่โจทก์ไม่มีอยู่อีกต่อไป การที่จำเลยเอาทรัพย์พิพาทไปจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือยกยอกหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๕๓/๒๕๖๓

ศาลฎีกามีคำพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลล่างทั้งสองที่ให้ขับไล่บริษัท บ. ออกจากที่ดินและให้ชำระค่าเสียหายกับค่าขาดประโยชน์แก่โจทก์ **หนี้ที่บริษัท บ. จะต้องชำระแก่โจทก์ตามคำพิพากษาจึงไม่มีอยู่อีกต่อไป** โจทก์ย่อมไม่มีสิทธิบังคับคดีทั้งขับไล่และบังคับชำระหนี้ค่าเสียหายกับค่าขาดประโยชน์แก่บริษัท บ. การที่บริษัท บ. และจำเลยนำทรัพย์พิพาทมาตีใช้นี้แก้โจทก์ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากโจทก์บังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ซึ่งถูกแก้โดยคำพิพากษาศาลฎีกาแล้ว **สิทธิของโจทก์เหนือทรัพย์พิพาทที่นำมาใช้นี้เป็นอันสิ้นผลไปด้วย** การที่จำเลยเอาทรัพย์พิพาทไปจึงไม่เป็นความผิดฐานยกยอกหรือลักทรัพย์ตามฟ้อง

คำถาม ธนากรใช้เงินตามเช็คที่ลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายเช็คเป็นลายมือปลอม ธนากรจะอ้างว่าผู้สั่งจ่ายไม่ระมัดระวังในการดูแลรักษาแบบพิมพ์เช็คอย่างวิญญูชนที่พึงกระทำ และไม่ใช้ความระมัดระวังตรวจสอบจำนวนเช็คและใบแจ้งหนี้ที่ธนากรส่งให้ตรวจสอบทุก ๆ เดือน มาเป็นข้อต่อสู้เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบตามเช็ค ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๒/๒๕๖๓

ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๐๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อใดลายมือชื่อในตั๋วเงินเป็นลายมือปลอมก็ดี...ท่านว่าลายมือชื่อปลอม...เช่นนั้นเป็นอันใช้ไม่ได้เลยใครจะอ้างอิงอาศัยแสวงสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด...เพื่อบังคับการใช้เงินเอาแก่คู่สัญญาแห่งตัวนั้นคนใดคนหนึ่งก็ดี ท่านว่าไม่อาจจะทำได้เป็นอันขาดซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการห้ามในการจะบังคับการใช้เงินเอาแก่คู่สัญญาแห่งตัวนั้นหากลายมือชื่อในตั๋วเงินเป็นลายมือชื่อปลอม แต่ยังคงมีข้อยกเว้นว่าเว้นแต่คู่สัญญาฝ่ายซึ่ง...ถูกบังคับใช้เงินนั้นจะอยู่ในฐานะเป็นผู้ต้องตัดบทมิให้ยกข้อลายมือชื่อปลอม...นั้น

ขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ซึ่งข้อยกเว้นกรณีการอยู่ในฐานะเป็นผู้ต้องดัดบทมิให้ยกข้อลายมือชื่อปลอมขึ้นเป็นข้อต่อสู้นั้นอาจเป็นกรณีที่เจ้าของลายมือชื่อที่ถูกปลอมได้แสดงกริยาอย่างหนึ่งอย่างใดให้คนภายนอกหลงเชื่อว่าลายมือชื่อที่ลงในตัวเงินนั้นเป็นลายมือชื่อที่แท้จริงของตน เป็นเหตุให้บุคคลภายนอกนั้นทำการไปโดยหลงเชื่อตามที่เจ้าของชื่อแสดงออกมาจนอาจเป็นที่เสียหายแก่เขา เจ้าของลายมือชื่อที่ถูกปลอมจะไปอ้างในภายหลังว่าลายมือชื่อนั้นปลอมให้เป็นการเสียหายแก่เขาไม่ได้

การที่โจทก์ไม่ระมัดระวังในการดูแลรักษาแบบพิมพ์เช็คพิพาทอย่างวิญญูชนที่พึงกระทำ และโจทก์ไม่ใช้ความระมัดระวังตรวจสอบจำนวนเช็คและใบแจ้งหนี้ที่จำเลยที่ ๑๐ ส่งให้ตรวจสอบทุก ๆ เดือน นั้น เป็นเพียงการไม่ใส่ใจในความเสียหายของตนเองที่อาจมีขึ้นจากการไม่ใช้ความระมัดระวังและตรวจสอบในเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีใช้การแสดงกริยาอย่างหนึ่งอย่างใดโดยตรงต่อพนักงานของจำเลยที่ ๑๐ แล้วเป็นผลโดยตรงให้พนักงานของจำเลยที่ ๑๐ หลงเชื่อว่าลายมือชื่อที่ลงในเช็คแต่ละฉบับเป็นลายมือชื่อที่แท้จริง การกระทำดังกล่าวของโจทก์จึงมิได้อยู่ในฐานะเป็นผู้ต้องดัดบทมิให้ยกข้อลายมือชื่อปลอมนั้นขึ้นเป็นข้อต่อสู้จำเลยที่ ๑๐

จำเลยที่ ๑๐ ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน การจ่ายเงินตามเช็คที่มีผู้มาขอเบิกเงินจากธนาคารเป็นงานส่วนหนึ่งของจำเลยที่ ๑๐ ซึ่งจะต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำ จำเลยที่ ๑๐ ย่อมมีความชำนาญในการตรวจสอบลายมือชื่อในเช็คว่าเป็นลายมือชื่อของผู้สั่งจ่ายหรือไม่ยิ่งไปกว่าบุคคลธรรมดาทั้งต้องมีความระมัดระวังในการจ่ายเงินตามเช็คยิ่งกว่าวิญญูชนทั่ว ๆ ไป การที่จำเลยที่ ๑๐ จ่ายเงินตามเช็คพิพาททั้ง ๑๓ ฉบับ ซึ่งเป็นเช็คที่มีการปลอมลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายให้แก่ผู้ที่นำมาเรียกเก็บเงินทั้งที่มีตัวอย่างลายมือชื่อผู้มีอำนาจสั่งจ่ายของโจทก์ที่ให้ไว้แก่จำเลยที่ ๑๐ กับมีเช็คอีกหลายฉบับที่โจทก์เคยสั่งจ่ายไว้อยู่ที่จำเลยที่ ๑๐ จึงเป็นการขาดความระมัดระวังของจำเลยที่ ๑๐ ผู้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ถือได้ว่าการจ่ายเงินตามเช็คพิพาทดังกล่าวเป็นความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ ๑๐ เอง เมื่อลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายในเช็คเป็นลายมือชื่อปลอม ไม่ใช่ลายมือชื่อผู้มีอำนาจสั่งจ่ายของโจทก์ จำเลยที่ ๑๐ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๐๘ วรรคหนึ่ง และแม้โจทก์มิได้หักทวงรายการเดินสะพัดทางบัญชีและแจ้งให้จำเลยที่ ๑๐ ทราบก็ตาม แต่การกระทำของโจทก์มิได้เป็นผลโดยตรงที่ทำให้จำเลยที่ ๑๐ จ่ายเงินตามเช็คพิพาทไปโดยประมาทเลินเล่อ จำเลยที่ ๑๐ ย่อมต้องรับผิดชอบใช้เงินตามเช็คพิพาทคืนแก่โจทก์ตามมาตรา ๑๐๐๘ วรรคหนึ่ง

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ